

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

Ενημερωτικό Δελτίο

Αυγούστου 2023

Επιμέλεια: Αντώνιος Κατεπόδης, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Συντάκτης: Όλγα Μπάρμπα, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄

Γραφείο ΟΕΥ
Βελιγραδίου

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Περιβάλλον

- ✓ **NBS: Ο πληθωρισμός θα μειωθεί στο 8% στο τέλος του έτους**
Κατά τη διάρκεια παρουσίασης της μηνιαίας Έκθεσης για τον πληθωρισμό, της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS), η Επικεφαλής, κα Tabakovic δήλωσε ότι αναμένει μετά τη συνεχόμενη πτωτική πορεία που ακολουθεί από τον περασμένο Μάρτιο, ο πληθωρισμός στη Σερβία να μειωθεί σε περίπου 8% στο τέλος του έτους. Σύμφωνα με τα στοιχεία, ο πληθωρισμός Ιουλίου ανήλθε σε 12,5%, μειωμένος κατά 3,7 ποσοστιαίες μονάδες από τον Μάρτιο. Η μεταβολή αυτή φαίνεται να οφείλεται στην πτώση των παγκόσμιων τιμών, και ιδίως αυτών της ενέργειας και των τροφίμων, αλλά και στα μέτρα νομισματικής πολιτικής που έλαβε η NBS. Σύμφωνα με την κα Tabakovic, η οικονομική ανάπτυξη ανήλθε σε περίπου 1,7% στο δεύτερο τρίμηνο, βασιζόμενη στην ανάκαμψη του κατασκευαστικού τομέα, της σταδιακής εξασθένησης των επιπτώσεων του αυξημένου κόστους παραγωγής και αλλά και της επίλυσης των προβλημάτων στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Σύμφωνα με την ίδια, οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να επιταχυνθεί περαιτέρω, και να ανέλθει στο 2-3% σε επίπεδο έτους. Τέλος, πρόσθεσε ότι η NBS εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι πιο κοντά στο κατώτερο όριο της προβλεπόμενης ζώνης, λόγω των «χαμηλότερων επιδόσεων» των βασικών εμπορικών εταιρών της Σερβίας, ιδίως της Γερμανίας, αλλά και της πτώσης της εγχώριας κατανάλωσης.
- ✓ **Μπερνάμπιτς: Συνεχίζεται η ισχυρή ανάπτυξη του τομέα των ΤΠΕ**
Η Πρωθυπουργός της Σερβίας, Άνα Μπερνάμπιτς ανακοίνωσε ότι το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους οι εξαγωγές του τομέα ΤΠΕ έφτασαν τα 1,6 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 40% σε σχέση με το 2022, το οποίο αποτέλεσε έτος ρεκόρ. Σύμφωνα με την ίδια, η πλειονότητα των εξαγωγών αφορά τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής – περίπου 453 εκατ. ευρώ, ενώ ακολουθεί η Μεγάλη Βρετανία (220 εκατ. ευρώ) και η Ελβετία με 183 εκατ. ευρώ. Η Πρωθυπουργός επεσήμανε επίσης, ότι κατά το πρώτο εξάμηνο οι νέες προσλήψεις στον εν λόγω τομέα ανήλθαν σε 3.700 άτομα .
- ✓ **Ταμπάκοβιτς: Στη Σερβία, η σταθερότητα αποτελεί την νέα πραγματικότητα**
Σύμφωνα με την επικεφαλής της Τράπεζας της Σερβίας (NBS), Γιοργκοβάνκα Ταμπάκοβιτς, τα τελευταία 11 χρόνια, η Σερβία, μετατράπηκε από μια χώρα με νομισματική και χρηματοπιστωτική αστάθεια σε χώρα με σταθερό νόμισμα, συναλλαγματικά αποθέματα ρεκόρ, σταθερή αύξηση των επενδύσεων και συγκρίσιμα ποσοστά πληθωρισμού με άλλες χώρες. Όπως ανέφερε, η σταθερότητα έχει γίνει μια νέα πραγματικότητα στη Σερβία και οι άνθρωποι δεν χρειάζεται πλέον να ανησυχούν για τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Σύμφωνα με την ίδια, ο πληθωρισμός στη Σερβία μειώθηκε από 12,2% σε 2,2% μεταξύ του τέλους του 2012 και του 2013 και διατηρήθηκε σε χαμηλά επίπεδα έως ότου κλιμακωθούν οι παγκόσμιες πληθωριστικές πιέσεις μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία. Η κεντρική τράπεζα μείωσε το επιτόκιο αναφοράς από 11,75% το 2013 σε 1% έως το τέλος του 2020, όπου παρέμεινε μέχρι τον Απρίλιο του 2022. Το σερβικό δηνάριο έδειξε σχετική σταθερότητα έναντι του ευρώ, με ονομαστική ανατίμηση κατά 1,2% κατά την 11ετία. Η NBS συνέβαλε σημαντικά στον διπλασιασμό των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας, ξεπερνώντας τα 23 δισ. ευρώ έως το τέλος Ιουλίου 2023, μέσω καθαρών αγορών 6,6 δισ. ευρώ στην αγορά συναλλάγματος από τον Αύγουστο του 2012. Η κεντρική τράπεζα αύξησε επίσης το μερίδιο χρυσού στην

αποθεματικά από 6,2% σε περίπου 10%, με την αξία του να αυξάνεται από 0,6 δισ. σε 2,2 δισ. ευρώ. Η Σερβία προσέλκυσε 13,5 δισ. ευρώ άμεσων ξένων επενδύσεων τα τελευταία τρία χρόνια, εν μέσω παγκόσμιων αναταραχών, ενώ κατέγραψε επίσης σημαντική αύξηση στις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών - από 11,5 δισ. ευρώ το 2012 σε 38 δισ. ευρώ το 2022, με αναμενόμενη αύξηση στα 42 δισ. ευρώ για το 2023.

✓ **Τα οφέλη της διοργάνωσης της εξειδικευμένης EXPO 2027 «Play for Humanity – Sport and Music for All» για τη Σερβία – Προγραμματιζόμενα έργα**

Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα η διοργάνωση της EXPO 2027 στο Βελιγράδι, θα έχει πολλαπλά οφέλη για τη Σερβία, καθώς θα σημάνει σημαντική εισροή χρημάτων, επενδύσεις που θα «επιστραφούν πολλαπλάσια», και θα διαχυθούν στον κλάδο της φιλοξενίας, στον τουρισμό, στον ξενοδοχειακό κλάδο, σε νέες θέσεις εργασίας καθώς και στην αύξηση μισθών σε αυτούς τους κλάδους. Κατά συνέπεια, θα σημαίνει μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη και ισχυρότερη οικονομία.

Ειδικότερα, η εξειδικευμένη έκθεση «Expo 2027» θα πραγματοποιηθεί δίπλα στο Εθνικό Στάδιο στο Surčin, όπου θα κατασκευαστούν όλες οι απαραίτητες υποδομές για την Έκθεση, όπως περίπτερα για τις συμμετέχουσες χώρες και εγκαταστάσεις φιλοξενίας για τους συμμετέχοντες. Μετά την έκθεση, οι χώροι αυτοί θα μπορούσα να αξιοποιηθούν για την κάλυψη του στεγαστικού ζητήματος ορισμένων κατηγοριών πολιτών. Επιπλέον, το συγκρότημα θα συμβάλει στην αστικοποίηση και την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και στη γενικότερη βιώσιμη ανάπτυξη του Βελιγραδίου. Σύμφωνα με τα σχετικά δημοσιεύματα, δε θα πρέπει να λησμονηθεί η αύξηση της απασχόλησης και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, δεδομένου ότι θα χτιστεί ένα εντελώς νέο τμήμα της πόλης.

Επιπλέον, τα ΜΜΕ τονίζουν τα γεωπολιτικά οφέλη για τη χώρα, καθώς η έκθεση θα δώσει μεγάλη προβολή και δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός συμμετεχόντων αναμένεται σε πάνω από 100, (εκτιμώμενος αριθμός: 97 - 120 χώρες, 7-10 διεθνείς οργανισμοί, 5-10 εταιρικά περίπτερα), συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του τουρισμού, του "brand name", και της εικόνας της Σερβίας. Σύμφωνα με ειδικούς «σε διπλωματικό επίπεδο, η διοργάνωση της έκθεσης δείχνει ότι η χώρα είναι ικανή να υποδεχθεί ξένες αντιπροσωπείες και είναι ανοιχτή στον κόσμο».

Ως προς τις υποχρεώσεις της Σερβίας, σχετικά με την έκθεση, τα ΜΜΕ τονίζουν τη ανάγκη δημιουργίας νέων υποδομών, με επίκεντρο την κατασκευή του συγκροτήματος που θα φιλοξενεί την έκθεση αλλά και την δημιουργία υποδομών φιλοξενίας. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Σερβίας, κ. Αλεξάνταρ Βούτσιτς «θα πρέπει να χτιστεί μια νέα πόλη» η οποία απαιτεί επενδύσεις περίπου 1,1 δισ. ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι προ ολίγων εβδομάδων ο Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Σερβίας (CCIS), κ. Marko Cadez, είχε ανακοινώσει ότι η αξία των έργων για την Έκθεση, ως καθαρή επένδυση υπολογίζεται σε 300 εκ ευρώ.

Ο Πρόεδρος Βούτσιτς, σε πρόσφατη παρουσίαση για την EXPO, δήλωσε επίσης, ότι μέχρι την έναρξη της Έκθεσης προγραμματίζονται «μεγάλα σχέδια αξίας 12 δισ. ευρώ, τα οποία πρόκειται να ολοκληρωθούν έως το τέλος του 2026». Ειδικότερα, κατά την παρουσίαση, ανέφερε, ότι πέραν των έργων που σχετίζονται άμεσα με την Έκθεση, όπως η κατασκευή του εθνικού σταδίου, η οποία θα ξεκινήσει τον Ιούνιο 2024, θα έχει ολοκληρωθεί έως τον επόμενο Οκτώβριο, ο κεντρικός σιδηροδρομικός σταθμός Prokor του Βελιγραδίου, και έως το 2025 ο νέος σταθμός λεωφορείων. Επιπλέον, αναφέρθηκε στην κατασκευή του μετρό, του Μουσείου φυσικής ιστορίας, καθώς και επιπλέον έργα κατασκευής σχολείων, νοσοκομείων,

δρόμων, αυτοκινητοδρόμων κ.ά. Αναφέρθηκε τέλος, σε συμφωνία που υπεγράφη τον περασμένο Μάρτιο μεταξύ της Κυβέρνησης και της εταιρείας Belgrade Waterfront (BW), βάσει της οποίας το κράτος θα διατηρήσει στην ιδιοκτησία του την Αίθουσα «Hall 1», του υπάρχοντος εκθεσιακού κέντρου Sajam, ενώ ο υπόλοιπος χώρος θα αναδιαμορφωθεί, ώστε το 62% να αποτελέσει κοινόχρηστους χώρους και το 38% οικιστικά κτίρια.

Στη συνέχεια η Πρωθυπουργός, κα Μπρνμπιτς ανακοίνωσε ότι η πρώτη άδεια «επιπέδου 3» για αυτοκίνητο χωρίς οδηγό, εκδόθηκε στη Σερβία πριν από ένα μήνα, γεγονός που καθιστά τη Σερβία «μία από τις πέντε πρώτες χώρες στην Ευρώπη», εξηγώντας επίσης ότι ο στόχος είναι η επίτευξη του «επιπέδου 5» έως το 2027, γεγονός που σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της Specialized Expo 2027 όλα τα οχήματα εντός της έκθεσης θα είναι ηλεκτρικά οχήματα χωρίς οδηγό.

Όσον αφορά τα έργα που σχετίζονται άμεσα με την EXPO, σημειώνουμε ότι οι πρώτοι Διαγωνισμοί έχουν ήδη δημοσιευθεί. Μετά τη διαδικασία του διαγωνισμού, το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε τη διαχείριση του έργου, την επίβλεψη εμπειρογνομώνων και τη λειτουργία της κατασκευής του Εθνικού Σταδίου σε κοινοπραξία η οποία αποτελείται από τη Διεύθυνση Κτιρίων της Σερβίας (Gradjevinska Direkcija Srbije), την Biro Utiber από το Novi Sad και δύο συγγραφικές εταιρείες, την Utiber Road Investment Ltd. και τη VIKOTI Mernok Iroda Kft. Η αξία του διαγωνισμού ανήλθε σε 1,65 δισ. RSD (περίπου 14 εκατ. ευρώ).

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Γραμματέα για θέματα Ενέργειας του Δήμου Βελιγραδίου κ. Ντούσαν Ράκιτς, ο Δήμος θα αναθέσει σε ιδιώτες επενδυτές, το έργο, υπό τη μορφή ΣΔΙΤ, για την εγκατάσταση μονάδων πράσινης ενέργειας για τη θέρμανση και ψύξη ολόκληρου του μελλοντικού συγκροτήματος EXPO στο Surcin, το οποίο θα βασίζεται σε ένα σύστημα αντλιών θερμότητας και ηλιακών μονάδων παραγωγής ενέργειας. Το έργο «Surcinsko Polje» ή «Mini-City» περιλαμβάνει πολλές εγκαταστάσεις εμπορικού κυρίως σκοπού, όπως το κέντρο EXPO, το εθνικό στάδιο, εμπορικό κέντρο, ο αθλητικό κέντρο, ξενοδοχεία, ένα συγκρότημα κατοικιών κ.ά.

Τέλος, σημειώνεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών της Σερβίας, Sinisa Mali, δήλωσε πρόσφατα ότι οι επισκέπτες της EXPO αναμένεται να ξεπεράσουν τα τρία εκατομμύρια μόνο το 2027, αποφέροντας έσοδα άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ στη Σερβία. Επιπλέον, πρόσθεσε ότι η Σερβία θα φιλοξενήσει περισσότερες από 120 χώρες και ότι αυτή τη στιγμή το Βελιγράδι είχε διαθέσιμες 11.400 κλίνες οι οποίες θα πρέπει να διπλασιαστούν έως το 2027. Στη συνέχεια όμως, εκπρόσωποι της ξενοδοχειακής βιομηχανίας ανακοίνωσαν ότι για τη διεξαγωγή της EXPO 2027 είναι απαραίτητη η κατασκευή περισσότερων ξενοδοχείων, τουλάχιστον 130, η κατασκευή των οποίων ωστόσο, είναι ακριβή και τα επιτόκια δανεισμού είναι υψηλά, γεγονός που το καθιστά ασαφές αν θα αποφέρουν ικανοποιητικές αποδόσεις. Ειδικότερα, η ανέγερση ενός ξενοδοχείου χρειαζόταν συνήθως περίπου τρία με τέσσερα χρόνια - εάν η κατασκευή ενός ξενοδοχείου ξεκινούσε τώρα, τα επόμενα τέσσερα χρόνια ο επενδυτής θα έπρεπε να πληρώσει το 40% σε τόκους για το δάνειο που έλαβε για να χρηματοδοτήσει την κατασκευή.

- ✓ **Το κρατικό κέντρο δεδομένων στο Kragujevac λαμβάνει πιστοποίηση από την TÜVIT**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της Κυβέρνησης, το Κρατικό Κέντρο Δεδομένων που εγκαινιάστηκε το 2020 στο Kragujevac, έλαβε από την εταιρεία TÜVIT, πιστοποίηση κατά το ευρωπαϊκό πρότυπο «EN 50600», της –ανώτερης- Κλάσης 4, το οποίο αφορά την επίτευξη του υψηλότερου επιπέδου αξιοπιστίας, ασφάλειας, εξοπλισμού και απόδοσης στην αποθήκευση δεδομένων.

Ειδικότερα, το EN 50600 είναι ένα ευρωπαϊκό πρότυπο που αναφέρεται στον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη διαχείριση κέντρων δεδομένων και παρόμοιων ψηφιακών υποδομών. Προς το παρόν, μόνο οκτώ κέντρα δεδομένων σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης διαθέτουν το πιστοποιητικό για την Κλάση 4, επομένως το κρατικό κέντρο δεδομένων στο Kragujevac, είναι το πρώτο από την Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η κα. Bela Virag, Διευθύνων εταίρος της Arthur D. Little για την Αυστρία και τη Σερβία, η οποία ανέλαβε την υποστήριξη της Κυβέρνησης της Σερβίας στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη του Κέντρου Δεδομένων, ανέφερε ότι το εν λόγω πιστοποιητικό έχει απονεμηθεί σε ελάχιστα κέντρα δεδομένων «ελίτ» στον κόσμο, γεγονός το οποίο αναδεικνύει το Σερβικό Κέντρο σε περιφερειακό πρωταθλητή στις τεχνολογικές υποδομές.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου TÜV Nord, κ. Dirk Stenkamp, επεσήμανε ότι τα κέντρα δεδομένων έχουν μεγάλες δυνατότητες για εξοικονόμηση ενέργειας, πρώτων υλών και κόστους και πρόσθεσε ότι αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ψηφιοποίησης. Η εταιρεία TÜVIT είναι μέρος του Ομίλου TÜV Nord.

Εμπόριο-Επιχειρηματικότητα

- ✓ **Τρεις κινεζικές εταιρείες μεταξύ των μεγαλύτερων εξαγωγέων στη Σερβία**
Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών, η αξία των εξαγωγών των 15 μεγαλύτερων εξαγωγέων στη Σερβία, το α' εξάμηνο του τρέχοντος έτους ανήλθε σε 4,2 δισ. ευρώ. Στις εταιρείες αυτές συγκαταλέγονται σταθερά και τρεις κινεζικών συμφερόντων: Οι εξαγωγές της Zijin Mining από το Brestovac ανήλθαν σε 631,2 εκατ. ευρώ, της Zijin Copper από τη Bor σε 427,5 εκατ. ευρώ και του Ομίλου HBIS, ιδιοκτήτη της χαλυβουργίας Smederevo, 347,3 εκατ. ευρώ.
Ακολουθεί, τέταρτη η Tigar Tires από το Pirot, με εξαγωγές αξίας 492,7 εκατ. ευρώ, και η Leoni από το Prokuplje με εξαγωγές αξίας 292,2 εκατ. ευρώ.
Μεταξύ των μεγαλύτερων εξαγωγέων βρίσκονται επίσης, η ZF από το Pancevo με εξαγωγές αξίας 288,2 εκατ. ευρώ, η SMC Power από το Βελιγράδι με 264,8 εκατ. ευρώ, η Bosch από το Βελιγράδι με 256,4 εκατ. ευρώ, η Henkel από το Βελιγράδι με 246,8 εκατ. ευρώ, η Yura από τη Raca με 227 εκατ. ευρώ, η Πετρελαιοβιομηχανία της Σερβίας, Naftna Industrija Srbije, με 201,1 εκατ. ευρώ, η Hemofarm από το Vrsac με 199 εκατ. ευρώ, η Philip Morris από τη Νις με 171,1 εκατ. ευρώ, η Gorenje από το Βάλιεβο με 169,4 εκατ. ευρώ και η Mint Automotive από τη Λόζνιτσα με 168 εκατ. ευρώ.
- ✓ **Η Ιταλία είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας σερβικού σιταριού**
Σύμφωνα με τον σύνδεσμο Zitounija, τον περασμένο μήνα, η Σερβία εξήγαγε 31.000 τόνους σιταριού στην Ιταλία, η οποία εξακολουθεί να διατηρεί τη θέση του μεγαλύτερου εισαγωγέα σερβικού σιταριού. Μετά την Ιταλία ακολούθησαν η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του συνδέσμου, Zdravko Sajatovic, τον πρώτο μήνα του τρέχοντος οικονομικού έτους, οι αλευροποιοί εξήγαγαν σχεδόν 16.000 τόνους, δηλαδή περίπου 20% περισσότερο από τον μηνιαίο μέσο όρο του περασμένου έτους. Σύμφωνα με τον ίδιο, ένας πιθανός λόγος για την αύξηση των εξαγωγών είναι ότι ορισμένες

χώρες είχαν χαμηλότερες αποδόσεις, αλλά και οι χαμηλότερες τιμές στην αγορά: η μέση τιμή εξαγωγής αλευριού ήταν λίγο μεγαλύτερη από 280 ευρώ ανά τόνο τον Ιούλιο, ωστόσο και το σιτάρι ήταν εξίσου φθηνό. Ο Sajatonics ανέφερε επίσης ότι αναμένει οι τιμές του σιταριού και του αλευριού να ανέβουν καθώς οι γεωπολιτικοί παράγοντες επηρεάζουν σημαντικά την τιμή των σιτηρών.

✓ **Νέος κανονισμός για την απασχόληση ξένων υπηκόων-32.000 άδειες εργασίας αλλοδαπών φέτος**

Σύμφωνα με τον διευθυντή της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης, Ζόραν Μαρτίνοβιτς, από την αρχή του έτους, έχουν εκδοθεί πάνω από 32.000 άδειες εργασίας σε ξένους υπηκόους και ο αριθμός αυξάνεται κάθε χρόνο. Οι άδειες αφορούν τους τομείς των κατασκευών, της φιλοξενίας, της γεωργίας και των μεταφορών, σε θέσεις για τις οποίες οι εργοδότες δεν μπορούν να βρουν εργατικό δυναμικό στην τοπική αγορά. Ο Μαρτίνοβιτς ανέφερε επίσης ότι υπάρχουν πολίτες της Ουκρανίας, οι οποίοι έχουν ευνοϊκή πρόσβαση στην αγορά εργασίας, καθώς και Ρώσοι υπήκοοι, οι οποίοι εργάζονται ως επί το πλείστον στον τομέα της πληροφορικής ή έχουν τις δικές τους επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τον ίδιο η ζήτηση για ξένους εργάτες είναι υψηλή ενώ αναμένεται οι νέες ρυθμίσεις που θα εφαρμοσθούν από την 1η Φεβρουαρίου, να διευκολύνουν την άφιξή τους στη Σερβία.

Υπενθυμίζεται ότι η Σερβική Κυβέρνηση ψήφισε πρόσφατα ένα νέο νόμο για την απασχόληση αλλοδαπών, με σκοπό την αντιμετώπιση της χρόνιας έλλειψης εργατικού δυναμικού στη χώρα. Ο νόμος στοχεύει στην προσέλκυση αλλοδαπών εργαζομένων μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών και τη μείωση του κόστους για την απασχόλησή τους. Επιτρέπει στους ξένους υπηκόους να αποκτήσουν άδειες εργασίας και διαμονής μέσω μιας ενιαίας διαδικασίας. Ο νόμος χαιρετίστηκε από την Ένωση Εργοδοτών στη Σερβία, αλλά τα εργατικά συνδικάτα έχουν εκφράσει ανησυχίες για τις πιθανές συνέπειες της εισαγωγής φθηνότερου ξένου εργατικού δυναμικού. Η νέα νομοθεσία περιλαμβάνει διατάξεις που εμποδίζουν τους εργοδότες να αντικαθιστούν ντόπιους εργαζομένους με αλλοδαπούς για τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την απόλυση των πρώτων. Ωστόσο, οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι ο νόμος μπορεί να μην είναι επαρκής για να λύσει το ζήτημα της έλλειψης εργατικού δυναμικού και οι προσπάθειες πρέπει επίσης να επικεντρωθούν στη δημιουργία καλύτερων συνθηκών εργασίας και υψηλότερων μισθών για τη διατήρηση των ντόπιων εργαζομένων. Ο νόμος θα τεθεί σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2024.

✓ **Η Emirates Telecommunication Group Company ο νέος ιδιοκτήτης της Yettel**

Στις αρχές Αυγούστου, ο σχετικός όμιλος PPF Telekom, ο οποίος κατέχει στο χαρτοφυλάκιο του εταιρείες τηλεπικοινωνιών στη Σερβία, τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία, υπέγραψε συμφωνία με την Emirates Telecommunication Group Company, σύμφωνα με την οποία θα πουλήσει στην δεύτερη το 50%+1 της εταιρείας. Στη Σερβία, η PPF Telekom Group δραστηριοποιείται υπό την επωνυμία Yettel. Η αξία της εξαγοράς ανήλθε σε 2,5 δισ. ευρώ.

Ενέργεια- Περιβάλλον

- ✓ **Έναρξη εργασιών κατασκευής της πρώτης μονάδας παραγωγής ηλιακής ενέργειας της EPS**
Σύμφωνα με δημοσιεύματα, η διαδικασία επιλογής των αναδόχων για την κατασκευή του ηλιακού πάρκου «Petka», καθώς και η υπογραφή της σχετικής συμφωνίας αναμένεται να σύντομα, με την έναρξη των έργων να προγραμματίζονται για τις αρχές Σεπτεμβρίου. Η επένδυση αφορά πρώτο πάρκο παραγωγής ηλιακής ενέργειας της EPS, και θα κατασκευαστεί πλησίον του ορυχείου Cirikonac στο Kostolac. Η εγκατεστημένη ισχύς θα ανέλθει σε 9,75 MW και η προγραμματισμένη ετήσια παραγωγή είναι 15,6 GWh.
- ✓ **Συνέδριο «RES SERBIA 2023», Φρούσκα Γκόρα, 14 Σεπτεμβρίου 2023.**
Σύμφωνα με ανακοίνωση του Συνδέσμου ΑΠΕ της Σερβίας, το Συνέδριο «RES SERBIA 2023», με θέμα «Η Σερβία μετά τις δημοπρασίες» θα διεξαχθεί στις 14 Σεπτεμβρίου στο ξενοδοχείο «Vrdnicka Kula» στην περιοχή Φρούσκα Γκόρα. Το συνέδριο, πραγματοποιείται μόλις ένα μήνα μετά την υποβολή των προσφορών για τις πρώτες δημοπρασίες αιολικής και ηλιακής ενέργειας. Περισσότερες πληροφορίες εδώ: <https://oie.rs/home-en/>
- ✓ **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε 8,44 εκατ. ευρώ για την ανοικοδόμηση του υδροηλεκτρικού σταθμού Bistrica και τη Μελέτη Σκοπιμότητας του Βαλκανικού Διαδρόμου Ενέργειας**
Το Υπουργείο Ορυχείων και Ενέργειας της Σερβίας ανακοίνωσε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Επενδυτικού Πλαισίου για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF), χορήγησε 8,44 εκατ. ευρώ ως μη επιστρεπτέα βοήθεια στον τομέα της ενέργειας.
Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στην επίσημη ιστοσελίδα της κυβέρνησης, τα κονδύλια αυτά προορίζονται για τη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησης υδροηλεκτρικού σταθμού (HPP) Bistrica και την εκπόνηση Μελέτης Σκοπιμότητας και Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το έργο του Κεντρικού Βαλκανικού Διαδρόμου Ηλεκτρικής Ενέργειας (Central Balkan Corridor).
Για το έργο ανακατασκευής του HPP Bistrica, η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού- Elektroprireda Srbije (EPS) έλαβε επιχορήγηση ύψους 7,72 εκατομμυρίων ευρώ, η οποία καλύπτει περίπου το ένα πέμπτο της εκτιμώμενης αξίας της επένδυσης, ύψους 36,1 εκατομμυρίων ευρώ.
Με την ευκαιρία αυτή, η Υπουργός Ορυχείων και Ενέργειας, κα Dubravka Djedovic, τόνισε ότι με την αντικατάσταση του εξοπλισμού στον HPP Bistrica, ο οποίος κατασκευάστηκε πριν από 60 χρόνια, θα παραταθεί η διάρκεια ζωής του, γεγονός που θα συμβάλει στην ασφάλεια του εφοδιασμού ενέργειας, θα αυξήσει το μερίδιο παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ και συμβάλλοντας περαιτέρω στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Σύμφωνα με την ίδια, για το έργο αυτό έχει εκπονηθεί μελέτη τεχνικής και χωροταξικής τεκμηρίωσης και έχουν ληφθεί οι απαραίτητες οικοδομικές άδειες. Η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών προγραμματίζεται για το δεύτερο εξάμηνο του επόμενου έτους.
Επιπλέον 724.482 ευρώ θα διατεθούν για την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας και εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το έργο του Κεντρικού Βαλκανικού Διαδρόμου Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία περιλαμβάνει την κατασκευή νέας γραμμής μεταφοράς, η οποία θα συνδέει την κεντρική Σερβία με την περιοχή Kostolac, ενώ σε δεύτερη φάση,

προβλέπεται η σύνδεση Σερβίας και Βουλγαρίας με μια νέα γραμμή μεταφοράς 400 kV, καθώς και η κατασκευή νέων γραμμών μεταφοράς που θα συνδέουν την ανατολική με τη δυτική Σερβία. Δικαιούχος των κεφαλαίων είναι η Δημόσια Επιχείρησης Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας EMS.

Ο Κεντρικός Βαλκανικός Διάδρομος, του οποίου η εκτιμώμενη αξία επένδυσης ανέρχεται σε περίπου 195 εκατ. ευρώ, περιλαμβάνεται στο Πανευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης Συστημάτων Μεταφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ENTSO-E) 2022.

Τέλος σημειώνεται ότι τα κεφάλαια για την αποκατάσταση του HPP Bistrica διατέθηκαν στο πλαίσιο της όγδοης πρόσκλησης για επενδυτικές επιχορηγήσεις του Western Balkans Investment Framework (WBIF), ενώ για την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για το έργο Central Balkan Corridor, διατέθηκαν κονδύλια από την 29η πρόσκληση για τεχνική βοήθεια του WBIF.

✓ **Το α' εξάμηνο «κλείνει» με 500 εκατ. ευρώ κέρδη για την EPS**

Σύμφωνα με έκθεση της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρικής Ενέργειας της Σερβίας, Elektroprivreda Srbije (EPS), το πρώτο εξάμηνο του 2023 έκλεισε με κέρδη 61,8 δισ. RSD (527,3 εκατ. ευρώ). Το αποτέλεσμα οφείλεται στην αύξηση της παραγωγής αλλά και τη μείωση του κόστους. Το οικονομικό αποτέλεσμα της Elektroprivreda Srbije για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου σημειώνει τεράστια βελτίωση, λαμβάνοντας υπόψη ότι το πρώτο εξάμηνο του 2022 η σερβική εταιρεία υπέστη ζημία ύψους 49,3 δισ. RSD (420,6 εκατ. ευρώ). Σύμφωνα με την έκθεση η ανάκαμψη ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους με καθαρά έσοδα 34,5 δισ. RSD (294 εκατ. ευρώ). Το αποτέλεσμα τροφοδοτήθηκε περαιτέρω από την αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω των ευνοϊκών υδρολογικών συνθηκών, του χαμηλότερου κόστους αγοράς άνθρακα για τους θερμοηλεκτρικούς σταθμούς, των αυξημένων εσόδων από τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας και αλλά και την μείωση του κόστους παραγωγής. Επιπλέον, ο καλός σχεδιασμός φαίνεται να συνέβαλε στις πωλήσεις της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας.

Η παραγωγή από τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς και τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής άνθρακα ανήλθε σε 17,8 TWh - 16% περισσότερο από ότι την αντίστοιχη περίοδο του 2022. Η παραγωγή των υδροηλεκτρικών σταθμών αυξήθηκε κατά 40%, ενώ οι σταθμοί παραγωγής ενέργειας από άνθρακα σημείωσαν αύξηση 3%.

Οι δαπάνες της EPS ανήλθαν σε 186 δισ. RSD (1,6 δισ. ευρώ) - 28 δισ. RSD (239 εκατ. ευρώ) λιγότερες από την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, ενώ το κόστος αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκε από 71,7 δισ. RSD (612 εκατ. ευρώ) σε 19,6 δισ. RSD (167,2 εκατ. ευρώ), σύμφωνα με την έκθεση.

Υπενθυμίζεται ότι τον Δεκέμβριο του 2021, οι μεγαλύτεροι θερμοηλεκτρικοί σταθμοί της Σερβίας υπέστησαν σημαντικές βλάβες και, στη συνέχεια, το 2022, η EPS εμφάνισε ζημίες 73,7 δισ. RSD (629 εκατ. ευρώ). Τον Μάρτιο του 2022, ο Miroslav Tomašević αντικατέστησε τον Milorad Grčić ως αναπληρωτής διευθυντής της EPS και στη συνέχεια ακολούθησε ο μετασχηματισμός της εταιρείας, με την ψήφιση νέου καταστατικού, την αλλαγή του καθεστώτος από δημόσια εταιρεία σε ανώνυμη εταιρεία, και τον διορισμό επταμελούς εποπτικού συμβουλίου που αποτελείται μεταξύ άλλων και από τρεις Νορβηγούς εμπειρογνώμονες. Στη συνέχεια τον Miroslav Tomašević αντικατέστησε ο Dušan Živković. Στα τέλη Αυγούστου δημοσιεύθηκε δημόσια πρόσκληση για την πρόσληψη του νέου

Διευθύνοντα Συμβούλου, ενώ στις 16 Αυγούστου ολοκληρώθηκε και η πρώτη φάση των δημοπρασιών για την κατασκευή αιολικών και ηλιακών πάρκων.

✓ **Ολοκλήρωση της α' φάσης δημοπρασιών για ΑΠΕ**

Σύμφωνα με τα ανακοινωθέντα αποτελέσματα της πρώτης φάσης των δημοπρασιών για την κατασκευή αιολικών και ηλιακών πάρκων, τέσσερις από τους οκτώ συμμετέχοντες κάλυψαν την ποσόστωση των 400 MW των αιολικών, ενώ για τα ηλιακά η συμμετοχή ήταν μικρή και καλύφθηκαν μόλις 11,6 από τα διαθέσιμα 50 MW. Υπενθυμίζεται ότι η επιλογή έγινε βάσει του κριτηρίου της χαμηλότερης τιμής.

Οι «νικητές» της δημοπρασίας έχουν το δικαίωμα να υπογράψουν 15ετή «Συμβόλαια επί της διαφοράς – CfDs» στην συμφωνηθείσα τιμή. Παρότι τα ανώτατα όρια τιμών είχαν ορισθεί σε 105 ευρώ ανά MWh για τα αιολικά και 90 ευρώ ανά MWh για τα φωτοβολταϊκά, λόγω της χαμηλής συμμετοχής, οι τελικές μέσες τιμές αναδιαμορφώθηκαν σε 64,48 ευρώ ανά MWh για αιολικά 88,65 ευρώ ανά MWh για τα ηλιακά. Οι ποσοστώσεις καλύφθηκαν ως ακολούθως:

Το έργο "Vetrozelena", συνολικής ισχύος 291 MW, κέρδισε το δικαίωμα στην αγορά πριμοδότησης για 210 MW, σε τιμή 64,48 ευρώ ανά MWh, - η χαμηλότερη της δημοπρασίας αιολικής ενέργειας. Σημειώνεται ότι η PowerChina απέκτησε πρόσφατα μερίδιο 51% στον μελλοντικό σταθμό αιολικής ενέργειας Vetrozelena μετά την πρόσφατη συμφωνία με την CWP Europe και το πάρκο θα δημιουργηθεί στην περιοχή του Pancevo.

Ακολουθεί το έργο "Purpin", στην περιοχή της Konačica, της ισραηλινών συμφερόντων Enlight K2-Wind, για τα 68 MW από τα συνολικά 95,5 MW, σε τιμή 68,88 ευρώ ανά MWh.

Το έργο "Čibuk 2", το οποίο αναπτύσσεται από μια κοινοπραξία με επικεφαλής την εμιρατινή Masdar, «κέρδισε» 108,5 MW προς πριμοδότηση από τα 150 MW του συνολικού έργου, σε τιμή 73,7 ευρώ ανά MWh.

Η υπόλοιπη ποσόστωση, 13,5 MW, απονεμήθηκε στην εγχώρια εταιρεία Crni vrh Power, με τιμή 79 ευρώ ανά MWh.

Στη δημοπρασία συμμετείχε επίσης, ο σερβικός Όμιλος MK και η Fintel energija, θυγατρική του Ιταλικού Ομίλου Fintel Energia, για τέσσερα κοινά έργα τους. Η προσφερόμενη τιμή ήταν 84 ευρώ ανά MWh, με αποτέλεσμα να μείνουν εκτός της ποσόστωσης.

Όσον αφορά τα έργα ηλιακής ενέργειας, η Hiperion Sol υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά, με τιμή 88,65 ευρώ ανά MWh, για μια εγκατάσταση ισχύος 4 MW. Ο μόνος άλλος συμμετέχων, η Terra Solar, υπέβαλλε προσφορές για δύο έργα με προσφερόμενη τιμή 98,8 ευρώ ανά MWh έκαστη. Ειδικότερα, η πρώτη αίτηση αφορά 6,4 MW από τα συνολικά 8 MW της επένδυσής της στο Lebane – Novo Selo, και η δεύτερη για 1,2 MW από 1,5 MW στο προγραμματισμένο έργο IMT Knjaževac. Τέσσερις ακόμη συμμετέχοντες αποκλείστηκαν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι κρατικές αρχές και οι ρυθμιστικές αρχές συζητούν έντονα για τις δυνατότητες χωρητικότητας του σύστημα μεταφοράς ενώ επίσης πως κανένα έργο φωτοβολταϊκών της εν λόγω διαδικασία δημοπρασίας δεν είχε ισχύ σύνδεσης περισσότερο από 10 MW. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς της Σερβίας, Elektromreža Srbije (EMS) έχει λίστα αναμονής 9,63 GW σε χωρητικότητα αιολικής ενέργειας και 11,4 GW για φωτοβολταϊκά, από 8,7 GW και 10,3 GW, αντίστοιχα, που καταγράφηκαν στα τέλη Μαΐου. Παράλληλα, βρίσκονται υπό εξέλιξη, δυο ακόμη έργα, συνολικής ισχύος 200 MW, που αφορούν συνδυασμό αιολικής και ηλιακής ενέργειας.

Τέλος, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Εξορύξεων και Ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη ότι νικητές στις δημοπρασίες πληρώνουν στο κράτος τη διαφορά

μεταξύ της συμφωνηθείσας και της αγοραίας τιμής (110 ευρώ ανά MWh), τα κέρδη για τη Σερβία μόνο βάσει της διαφοράς αυτής αναμένεται να ανέλθουν σε 240-600 εκατ. ευρώ, κατά τη διάρκεια της 15ετούς περιόδου ισχύος των συμβολαίων για τα αιολικά. Επιπλέον, οι συνολικές απαιτούμενες επενδύσεις για τη δημιουργία των πάρκων υπολογίζονται σε περισσότερο από 1 δισ. ευρώ και αναμένεται να υποστηρίξουν τον κατασκευαστικό κλάδο αλλά και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δήμων στους οποίους πρόκειται να πραγματοποιηθούν τα έργα.

✓ **Μπαγιάτοβιτς: Η Srbijagas πρότεινε την κατασκευή νέου αγωγού φυσικού αερίου από τη Νις στο Χόργκος**

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Srbijagas, Ντούσαν Μπαγιάτοβιτς, σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Novosti, δήλωσε ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο κατασκευής ενός νέου αγωγού φυσικού αερίου από τη Νις στο Χόργκος (σύνορα με Ουγγαρία), ο οποίος θα επιτρέψει στη Σερβία να αυξήσει σημαντικά την χωρητικότητα και να αποτελέσει σημαντικό κόμβο διέλευσης φυσικού αερίου. Σύμφωνα με τον ίδιο, η επικείμενη ολοκλήρωση του διασυνδεδεμένου αγωγού Σερβίας- Βουλγαρίας θα δώσει στη Σερβία τη δυνατότητα να προμηθεύεται με φυσικό αέριο από πρόσθετες πηγές όπως από το Αζερμπαϊτζάν μέσω TAP και TANAP, αλλά και από την Ελλάδα, από τους τερματικούς σταθμούς υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) Αλεξανδρούπολης και Ρεβυθούσας. Επιπλέον η οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας αναμένεται να δώσει ανοδική ώθηση όσον αφορά την εσωτερική κατανάλωση φυσικού αερίου, το οποίο συνεπάγεται την ανάγκη αύξησης της εγχώριας χωρητικότητας. Λόγω των ανωτέρω αλλά και σε συνάρτηση με την ανάπτυξη του ουγγρικού συστήματος μεταφοράς, η Srbijagas πρότεινε την κατασκευή του νέου αγωγού από τη Νις στο Χόργκος, ο οποίος θα επέτρεπε επιπλέον τη δημιουργία ενός αμφίδρομου αγωγού φυσικού αερίου υψηλής χωρητικότητας από το Baumgarten στην Αυστρία, που είναι ο μεγαλύτερος κόμβος φυσικού αερίου στην Ευρώπη, αλλά και νότια, προς την Ελλάδα και την Τουρκία.

✓ **Demostat: Οι Ιάπωνες αντικαθιστούν του κινέζους στο έργο κατασκευής του αναστρέψιμου υδροηλεκτρικού σταθμού Bistrica**

Σύμφωνα με άρθρο της διαδικτυακής πύλης Demostat, Ιαπωνικοί φορείς φαίνεται ότι θα αντικαταστήσουν τις ενδιαφερόμενες να αναλάβουν την κατασκευή του αναστρέψιμου υδροηλεκτρικού σταθμού (RHPP) Bistrica, κινεζικές εταιρείες.

Ειδικότερα, ο Οργανισμός Διεθνούς Συνεργασίας της Ιαπωνίας (JICA) θα είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό του έργου, ενώ η Ιαπωνική Τράπεζα Διεθνούς Συνεργασίας (JBIC) θα εξασφαλίσει μέρος της χρηματοδότησης.

Οι κινεζικές εταιρείες PowerChina και Avic (AVIC-ENG-China International Engineering Corp) είχαν ενδιαφερθεί για το RHPP Bistrica, καθώς και για τον υδροηλεκτρικό σταθμό HPP Djerdap.

Τον περασμένο μήνα, η Υπουργός Εξορυξέων και Ενέργειας της Σερβίας, κα Dubravka Djedovic, συναντήθηκε με εκπροσώπους του JICA, οι οποίοι εξέφρασαν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στο έργο RHPP Bistrica. Ο JICA είναι ο αναπτυξιακός οργανισμός της Ιαπωνίας που παρέχει υποστήριξη σε χώρες σε όλο τον κόσμο, για έργα που καλύπτουν, από την αστική ανάπτυξη, την ενέργεια και τις μεταφορές, μέχρι τη γεωργία, τα τρόφιμα, την εκπαίδευση και την προστασία του περιβάλλοντος.

Σημειώνεται ότι την ίδια μέρα της έκδοσης του δημοσιεύματος από την Demostat, ο νέος Πρέσβης της Ιαπωνίας στη Σερβία, κ. Akira Imamura, είχε συνάντηση με τον Σέρβο Υπουργό Οικονομικών, κ. Σίνισα Μάλι, μετά την οποία δήλωσε ότι η Ιαπωνία είναι μια ενεργειακά αποδοτική χώρα και ότι θα μπορούσε να «μοιραστεί ευχαρίστως τις εμπειρίες και τις τεχνολογίες της με τη Σερβία». Πρόσθεσε επίσης, ότι η χώρα ενδιαφέρεται να καταστεί εταίρος της Σερβίας στα σχεδιαζόμενα έργα υποδομής, όπου οι ιαπωνικές εταιρείες απασχολούν ήδη 3.000 άτομα.

Στη συνέχεια, αμφότεροι τόνισαν τη σχεδιαζόμενη κατασκευή του αναστρέψιμου υδροηλεκτρικού σταθμού Bistrica, ενός στρατηγικού ενεργειακού έργου, ως ένα από τα σημαντικότερα έργα στα οποία θα μπορούσαν να συνεργαστούν η Σερβία και η Ιαπωνία. Ο κ. Μάλι από πλευράς του, σημείωσε ότι η ενέργεια είναι ένας τομέας όπου η Ιαπωνία είναι εταίρος της Σερβίας και πρόσθεσε ότι κάθε επένδυση από τη χώρα αυτή είναι πολύτιμη και ευπρόσδεκτη.

Τέλος, σημειώνεται ότι στις αρχές Αυγούστου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε 8,44 εκατ. ευρώ ως μη επιστρεπτέα βοήθεια, για την ανοικοδόμηση του υδροηλεκτρικού σταθμού Bistrica και τη Μελέτη Σκοπιμότητας του Βαλκανικού Διαδρόμου Ενέργειας.

Μεταφορές – Κατασκευαστικά – Real Estate

- ✓ **Η αξία της σερβικής αγοράς ακινήτων ανήλθε σε 3,3 δις. ευρώ το α' εξάμηνο του 2023.**
Σύμφωνα με τη Δημόσια Αρχή Γεωδαισίας της Σερβίας (RGA), η συνολική αξία της αγοράς ακινήτων της Σερβίας το α' εξάμηνο του 2023 ανήλθε σε 3,3 δις. ευρώ, εκ των οποίων 1,1 δις. ευρώ (34%) προέρχονταν από το μερικώς ρυθμιζόμενο τμήμα της αγοράς. Σύμφωνα με την RGA η αγορά ακινήτων στη Σερβία αποτελείται από τρία συστήματα - ένα ρυθμιζόμενο σύστημα που αποτελείται από ακίνητα εγγεγραμμένα στο κτηματολόγιο, ένα μερικώς ρυθμιζόμενο σύστημα που αποτελείται από ακίνητα νόμιμα αλλά δεν είναι εγγεγραμμένα στο κτηματολόγιο και ένα μη ρυθμιζόμενο σύστημα που αποτελείται από ακίνητα που κατασκευάστηκαν αντίθετα με τους ισχύοντες κανονισμούς και δεν ήταν εγγεγραμμένα στο σερβικό κτηματολόγιο.
Ο αριθμός των συμβάσεων που συνήφθησαν στο πλαίσιο του συστήματος μερικώς ρυθμιζόμενης αγοράς ήταν 9.494 την αναφερόμενη περίοδο, αριθμός κατά 137% μεγαλύτερος από την ίδια περίοδο του 2020.
Σύμφωνα με την Εθνική Υπηρεσία Καταγραφής Ακινήτων η πλειοψηφία των διαμερισμάτων αγοράστηκε από επενδυτές (70% στη Σερβία και 85% στο Βελιγράδι), ενώ τα τελευταία τέσσερα χρόνια υπήρξε σημαντική αύξηση των αγορών στη μερικώς ρυθμιζόμενη αγορά.
- ✓ **Η αξία των κατασκευαστικών έργων ακινήτων ανήλθε σε 614,7 δις. δηνάρια το 2022.**
Σύμφωνα με τη Σερβική Στατιστική Υπηρεσία, η αξία των κατασκευαστικών εργασιών ακινήτων από εγχώριους εργολάβους στη Σερβία το 2022 ανήλθε σε 614,7 δις. RSD (περίπου 5,3 δις. ευρώ).
Ανά περιοχή, το μεγαλύτερο ποσό αφορά το Βελιγράδι (179,9 δις. RSD), ακολουθούμενο από τη Βοϊβοντίνια (170,7 δις. RSD), την Κεντρική και Δυτική Σερβία (173,6 δις. RSD) και την περιοχή της Νότιας και Ανατολικής Σερβία (90,3 δις. RSD).

Πέρυσι χτίστηκαν 4,5 διαμερίσματα ανά 1.000 κατοίκους ή 29.659 διαμερίσματα (έναντι 28.874 το 2021) μέσης επιφάνειας 72,3 τ.μ. μέτρων. Επιπλέον το 2022 εκδόθηκαν συνολικά 29.344 οικοδομικές άδειες έναντι 30.177 το 2021, εκ των οποίων οι 12.999 αφορούσαν ανέγερση νέων κτιρίων.

- ✓ **Μνημόνιο για την κοινή ηλεκτρονική είσπραξη διοδίων μεταξύ Σερβίας και Μαυροβουνίου**
Η Monperput doo από το Μαυροβούνιο και η PE Roads της Σερβίας υπέγραψαν το Μνημόνιο το οποίο θα επιτρέψει την κοινή ηλεκτρονική είσπραξη διοδίων, μέσω της χρήση ενός κοινού πομποδέκτη-TAG. Όπως τόνισε ο υπουργός Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών της Σερβίας, Γκόραν Βέσιτς, προτεραιότητες αποτελούν η κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Σερβίας-Μαυροβουνίου και η κοινή ηλεκτρονική είσπραξη διοδίων. Επιβεβαίωσε επίσης ότι το σερβικό τμήμα του δρόμου, προς την Ποζέγκα, θα έχει ολοκληρωθεί έως τέλος του 2023, στη συνέχεια του οποίου θα ξεκινήσουν τα έργα κατασκευή του επόμενου και τελευταίου τμήματος επί σερβικού εδάφους, μήκους 107 χιλιομέτρων, έως το Boljare στα σύνορα με το Μαυροβούνιο.
- ✓ **Η Σερβία και η Βόρεια Μακεδονία θα υποβάλουν από κοινού αίτηση στην ΕΕ για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Νις-Σκόπια**
Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργού Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών της Σερβίας, Γκόραν Βέσιτς, στις 20 Αυγούστου υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας με τη Βόρεια Μακεδονία, σύμφωνα με το οποίο οι δύο χώρες θα υποβάλουν από κοινού αίτηση χρηματοδότησης στην ΕΕ για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Νις-Σκόπια. Σύμφωνα με τον ίδιο, όταν το έργο ολοκληρωθεί η διαδρομή Βελιγράδι-Σκόπια θα διαρκεί μόνο τρεις ώρες. Υπενθύμισε επίσης, ότι πρόσφατα ξεκίνησε στη Σερβία η υλοποίηση της κατασκευής της ταχείας σιδηροδρομικής γραμμής από το Βελιγράδι προς τη Νις, έργο το οποίο χρηματοδοτείται σε μεγάλο βαθμό από την ΕΕ, με επιχορηγήσεις ύψους 600 εκατ. ευρώ. Τέλος, ανέφερε την, υπό εξέλιξη, κατασκευή του σιδηροδρόμου υψηλής ταχύτητας από το Βελιγράδι στη Βουδαπέστη, την οποία έχουν αναλάβει κινεζικές εταιρείες και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το 2025.

Διαγωνισμοί

- ✓ **Διαγωνισμός της ΕΤΑΑ για τη συνέχιση του έργου κατασκευής ευρυζωνικού δικτύου σε αγροτικές περιοχές στη Σερβία.**
Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης σε συνεργασία με το Υπουργείο Πληροφοριών και Τηλεπικοινωνιών της Σερβίας, δημοσίευσε στις 29 Αυγούστου πρόσκληση για τη Φάση 2Α της κατασκευής ευρυζωνικού δικτύου σε αγροτικές περιοχές στη Σερβία.
Το έργο στοχεύει στην κατασκευή ευρυζωνικού δικτύου σε περισσότερα από 700 χωριά, και τη σύνδεση περισσότερων από 120.000 νοικοκυριών και περίπου 720 σχολείων μέχρι το τέλος του 2025, το οποίο προϋποθέτει την κατασκευή δικτύου οπτικών ινών 4.700 χιλιομέτρων. Η συνολική εκτιμώμενη αξία της Φάσης 2Α είναι 82,6 εκατ. ευρώ, η οποία θα χρηματοδοτηθεί από δάνειο της ΕΤΑΑ.

Η προθεσμία υποβολής προσφορών είναι η 25η Σεπτεμβρίου 2023 ενώ η πρόσκληση είναι διαθέσιμη ΕΔΩ. <https://ecepp.ebrd.com/delta/viewNotice.html?displayNoticeId=19457750>

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Βελιγραδίου, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-belgrade@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ –Βελιγραδίου τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.